
Mantrika Upanishad

मन्त्रिकोपनिषत् अथवा यूलिकोपनिषत्

Document Information

Text title : Mantrika Upanishad

File name : mantrika.itx

Category : upanishhat, mantra

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 32/108; Shuklayajurveda Samanya upanishad

Latest update : Jan. 11, 2000

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

February 25, 2025

sanskritdocuments.org

Mantrika Upanishad

मन्त्रिकोपनिषत् अथवा यूलिकोपनिषत्

स्वाविधाद्रयतत्कार्यापिह्ववज्ञानभासुरम् ।
मन्त्रिकोपनिषद्वेद्यं रामयन्द्रमहं भजे ॥

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णाभ्युदयते ।
पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमेवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

(परमात्मस्वरूपम्)

ॐ अष्टपादं शुचिं हंसं त्रिसूत्रमणुमव्ययम् ।
त्रिवर्त्मानं तेजसोऽहं सर्वतःपश्यन् न पश्यति ॥ १ ॥ (द्विवर्त्मानं तेजसैध्रं)

(परमात्मदर्शनीपायः)

भूतसंमोहने काले भिन्ने तमसि वैभरे ।
अन्तः पश्यन्ति सत्त्वस्था निर्गुणं गुणगह्वरे ॥ २ ॥

(मायावशागतस्य अज्ञस्य संसार)

अशक्यः सोऽन्यथा द्रष्टुं ध्यायमानः कुमारकैः ।
विकारजननीमज्ञामष्टरूपामञ्जो ध्रुवाम् ॥ ३ ॥

ध्यायतेऽध्यासिता तेन तन्यते प्रेर्यते पुनः ।
सूयते पुरुषार्थं य तेनैवाधिष्ठितं जगत् ॥ ४ ॥

गौरनाथन्तवती सा जनित्री भूतभाविनी ।
सितासिता य रक्ता य सर्वकामदुधा विभोः ॥ ५ ॥

(श्रुवेशयोः लक्षणम्)

पिबन्त्येनामविषयामविज्ञातां कुमारकाः ।
अेकस्तु पिबते देवः स्वच्छन्दोऽत्र वशानुगः ॥ ६ ॥

ध्यानक्रियाभ्यां भगवान्भुङ्क्तेऽसौ प्रसहद्विभुः ।

सर्वसाधारणीं दोग्ध्रीं पीयमानां तु यज्वमिः ॥ ७ ॥

पश्यन्त्यस्यां मडात्मानः सुवर्णां पिप्पलाशनम् ।

उदासीनं ध्रुवं उंसं स्नातकाध्वर्यवो जगुः ॥ ८ ॥

शंसन्तमनुशंसन्ति बह्व्याः शास्त्रकोविदाः ।

रथन्तरं बृहत्साम सप्तवैधैस्तु गीयते ॥ ९ ॥

मन्त्रोपनिषदं ब्रह्म पदङ्कमसमन्वितम् ।

पठन्ति भार्गवा ज्येते ज्यथर्वाणो भृगूत्तमाः ॥ १० ॥

(परमात्मन् अथ कालादिबहुउपत्वम्)

सब्रह्मथारिवृत्तिश्च स्तम्भोऽथ क्वलितस्तथा ।

अनङ्गान्नोद्धितोच्छिष्टः पश्यन्तो बह्वुविस्तरम् ॥ ११ ॥

कालः प्राणश्च भगवान्मृत्युः शर्वो मधेश्वरः ।

उग्रो भवश्च रुद्रश्च ससुरः सासुरस्तथा ॥ १२ ॥

प्रजापतिर्विराट् शैव पुरुषः सलिलमेव य ।

स्तूयते मन्त्रसंस्तुत्यैरथर्वविदितैर्विभुः ॥ १३ ॥

(परमात्मनो नानादर्शनविकल्पितत्वम्)

तं षड्विंशकं धृत्येते सप्तविंशं तथापरे ।

पुरुषं निर्गुणं साङ्ख्यमथर्वशिरसो विदुः ॥ १४ ॥

यतुर्विंशतिसंख्यातं व्यक्तमव्यक्तमेव य ।

अद्वैतं द्वैतमित्याहुस्त्रिधा तं पञ्चधा तथा ॥ १५ ॥

ब्रह्माद्यं स्थावरान्तं य पश्यन्ति ज्ञानयक्षुषः ।

तमेकमेव पश्यन्ति परिशुभ्रं विभुं द्विजाः ॥ १६ ॥

(सर्वलयाश्रयब्रह्मज्ञानेन ब्रह्मभावापत्तिः)

यस्मिन्सर्वमिदं प्रोतं ब्रह्म स्थावरजङ्गमम् ।

तस्मिन्नेव लयं यान्ति स्रवन्त्यः सागरे यथा ॥ १७ ॥

यस्मिन्भावाः प्रलीयन्ते लीनाश्चाव्यक्ततां ययुः ।

पश्यन्ति व्यक्ततां भूयो जायन्ते बुद्ध्वा एव ॥ १८ ॥

क्षेत्रज्ञाधिष्ठितं शैव कारणैर्विद्यते पुनः ।

अथं स भगवान्देवं पश्यन्त्यन्ये पुनः पुनः ॥ १९ ॥

ब्रह्म ब्रह्मेत्यथायान्ति ये विदुर्ब्रह्मज्ञास्तथा ।

अत्रैव ते लयं यान्ति लीनाश्चाव्यक्तशालिनः ॥

लीनाश्चाव्यक्तशालिन इत्युपनिषत् ॥

ॐ पूर्णमदः पूर्णमिदं पूर्णात्पूर्णाभ्युदयते ।

पूर्णस्य पूर्णमादाय पूर्णमिवावशिष्यते ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

इति मन्त्रिकोपनिषत्समाम्ना ॥

यूलिकोपनिषद्

Encoded and proofread by Sunder Hattangadi

——
Mantrika Upanishad

pdf was typeset on February 25, 2025

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

